UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Juris Canonici Theoria Et Praxis, Ad Forum Tam Sacramentale quàm contentiosum, tum Ecclesiasticum, tum Seculare

Cabassut, Jean

Lugduni, 1698

IX. Conditiones aliquot, ut quis de Beneficio provideatur, requisitæ discutiuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62355

Visual Library

IV. Sunt pariter alii primarii Rectores sub se habentes Parochiales Ecclesias & Vicarios, quorum origo fuit ex necessitate auxilii & succursus Ecclesiæ Matricis, multitudini & distantiæ plebis sufficere non valentis; quæ fuit occasio novæ ædificandæ Ecclesiæ, & Vicarii in ea constituendi. Sicque Matricis Ecclesiæ Rector titulo insignitur Primarii, seu Prioris Rectoris, respectu geminarum quibus præest Ecclesiarum, Matricis & Filiæ. Istius generis Rector vocatur in Jure Plebanus. Est enim Plebania Ecclesia Parochialis, ex qua dependent eidem subjectæ Capellæ, ac minores Ecclesiæ, in quibus Vicarii sive ad tempus, sive perpetui constituuntur, cap. 1. ne Cler. vel Monac. in 6. Atque utrique Priorum generi competit utplurimùm tanquam Patronis honorariis jus præsentandi ad subditarum sibi Ecclesiarum Vicariatus.

V. Tria ergo in Jure legimus Priorum seu Superiorum Rectorum genera, quibus Parochiales Ecclesiæ subjiciuntur. Primum est Regularium, qui curam animarum non per se, sed per Vicarios exercent Seculares. Secundum est habentium Dignitates, aut Præbendas, quibus unitæ sunt Ecclesiæ Parochiales. Tertium est Plebanorum qui Matricibus Ecclesiis præficiuntur. Hi omnes jus habent præcedendi in subditis Ecclesiis Vicarios in eisdem constitutos; non tamen habent jus ministrandi intra illas, hoc enim solis competit Vicariis. His tribus Prioratuum generibus aliquando competit juspatronatus ad subjectos Vicariatus, aliquando minimè. Quibus verò competat vel non competat ut dignosci possit, consulendi sunt fundationum tituli quid innuant, aut quidnam particularis consuetudo ferat.

CAPUT IX.

Conditiones aliquot, ut quis de Beneficio provideatur, requisitæ discutiuntur.

I. EXCOMMUNICATO quacumque majori excommunicatione neque conferre, neque recipere licet ullum Ecclesiasticum Beneficium; ejusque electio, præsentatio, institutio & collatio prorsus invalida est, cap. *Postulastis*, de Cler. excom. minist. Quo etiam capite scienter tali conferens à collatione Beneficiorum suspenditur, ut in eo puniatur in quo peccavit. Suspensi quoque neque eligere possunt, neque eligi, can. *Nos in hominem*, 9. q. 1. cap. *Cùm dilectus*, de consuetud. & cap. *Cùm inter R*, & cap. *Per inquisitionem*, de election. & cap. *Pastoralis*, §. *Verùm*, de appellat. cap. *Cùm bona*, de ætat. & qualit. ordin.

ordin. Atque etiam hæc locum habent in excommunicationibus occultis & toleratis. Veruntamen si excommunicatio vel suspensio posterior sit electione, præsentatione, collatione, non inducit Beneficii vacationem, decis. Rotæ 195. in novis. Gomesius tract. Expectativarum, num. 60. Covarruvias in cap. *Alma mater*, 1. p. §. 7. num. 4. not. 11. Bonacina de excommunicatione disp. 2. q. 2. punct. 4. num. 9. Idem tradunt Canonistæ, Felinus in cap. *Inusitatum*, de simon. Panormitanus in cap. *Cùm Clerici*, num. 2. de pactis, Ugolinus de simon. tab. 1. cap. 19. & Gallicani Jurisconsulti Gregorius Tolosanus instit. benef. cap. 26. num. 2. Papo tom. 1. Notariorum, lib. 2. pag. 90. Pastor lib. 3. de benef. tit. 18. n. 17. Bengeus de simon. in Benef. num. 43. Adeò ut caput *Ex literis*, de excess. Prælat. eum qui dum Beneficium possideret homicidii voluntarii factus est reus, simulque irregularis, non judicet esse ipso facto depositum, sed Judicis sententiâ esse deponendum. Singulas censurarum species infrà lib. 4. discutiam.

II. Illegitimè nati Beneficiorum incapaces regulariter existunt; defectus quippe natalium irregularitatem inducit, cap. 1. & cap. ult. de fil. Presbyt. cap. *Cùm in cunctis*, de election. Concilium Trident. sess. 22. de reform. cap. 20. juxta prohibitionem Deuteron. 23. *Non ingredietur manzer, hoc est de scorto natus, Ecclesiam Domini.* Ab ista irregularitate solus Papa dispensat ad omnes Ordines, & universa Beneficia; sed potest Episcopus dispensare ad primam Tonsuram, & ad minores Ordines, necnon ad Beneficium simplex: nullatenus verò ad sacros Ordines, vel ad curatum Beneficium, cap. 1. de fil. Presbyt. in 6. Dubitat tamen Pastor, an valeat in Francia ista Episcopi dispensatio, lib. 3. de Benefic. tit. 25. num. 6. hac sola ductus ratione, quia Bonifacius VIII. hoc constituit, cujus nomen Francis invisum est & odiosum. Verumtamen istam valere in Francia dispensationem, hujusce Regni Doctores indubitanter affirmant, quemadmodum & alias pleraque celebres Bonifacii VIII. Constitutiones. Ita Deselva Regius in Parlamento Parisiensi Advocatus de Beneficiis p. 3. quæst. 16. Rebuffus in praxi, p. 2. tit de dispensatione circa natalia, num. 8. & seqq. Charondas lib. 10. responsorum, cap. 7. Despeisseus tract. de beneficiis, tit. 3. num. 66. aliique Gallicani Jurisconsulti.

III. Sed hoc unum disputant, an ista Episcopalis circa defectum natalium dispensatio locum habeat in Præbendis & Personatibus, non quidem Ecclesiarum Collegiatarum, in quibus supponunt valere, sed Cathedralium. Et in his quoque valere affirmant non modò exteri Doctores Archidiaconus, Oldradus, Jason; sed etiam Gallicanus Joannes Deselva loco citato. Negat autem valere Rebuffus loc. cit. num. 10. & 11. citatque pro sua sententia Decisiones Rotæ, & antiquam Glossam Pragmaticæ Sanctionis.

IV. Neque ipsis quidem legitimis filiis possunt conferri Beneficia immediatè anteà ab ipsorum patribus possessa, cap. *Moyses*, & cap. *Apostolica*,

lica, 8. quæst. 1. & cap. *Ad exstirpandas*, & cap. *Dilectus*, de fil. Presbyter. ne videantur successivæ, atque ita intra familias hæreditariæ Præbendæ: solusque Papa potest contra jus istud dispensare, cap. *Dilecti*, eod. tit. Jam quæritur de nepotibus, an possint in Beneficium ab avo possessum succedere? Glossa in dicto cap. *Apostolica*, tradit illam de filiis prohibitionem protendi quoque ad nepotes, ne avorum Beneficia possideant. Idemque altera docet Glossa in cap. *Ad exstirpandas*, vers. *Filii Presbyterorum*, de fil. Presbyter. His suffragatur lex *Liberorum*, & lex *Justa*, de verbor. signif. quibus filiorum nomine comprehendi pariter nepotes decernitur. Idcóque Rebuffus in praxi, tract. de dispensat. super defectu natal. num. 25. & 26. excludit absolutè nepotes, sicut & filios ab ejusmodi avorum beneficiis: citatque ad id confirmandum nonnullos Canonistas, atque sententiam rejicit quorumdam nepotes admittentium, dummodò inter avum & nepotem vivat superstes pater: quæ tamen opinio fulcitur per §. *Sui autem*, Instit. de hæredum qualit. & differ. ubi deciditur nepotes non censeri nomine suorum hæredum respectu avi, quandiu vivit intermedius pater. Quam etiam circa Beneficia avita opinionem tuetur Glossa in can. 1. dist. 56. & Pastor lib. 3. tit. 26. num. 3. Cæterùm Rebuffus huic oppositum propugnat non modò in praxi, sed etiam in tract. de pacific. possess. num. 277. quo loco multa profert ad hoc firmandum Curiarum Regni Supremarum Jùdicia.

V. Severior est Juris dispositio contra illegitimos quàm erga legitimos Sacerdotum filios; filiis enim legitimis interdicitur sola immediata in paternum Beneficium successio: at verò illegitimis prohibetur insuper qualecunque tenere Beneficium in eadem Ecclesia, in qua patres ipsorum aliud Beneficium habent. Adeò ut dispensatio generalis illegitimorum circa Beneficia non sufficiat, nisi specialem etiam à Summo Pontifice habeant ad hoc, ut possint tenere Beneficium in eadem Ecclesia, in qua ipsorum patres aliud Beneficium possident. Quæ tamen res permittitur à Jure communi liberis legitimis, cap. *Ad hæc*, de fil. Presbyt. Quin etiam Concilium Trident. sess. 25. cap. 15. de reform. arcet illegitimos non modò ab Ecclesiis in quibus patres eorum sunt de alio quopiam Beneficio provisi, sed etiam in quibus aliquod Beneficium patres habuerint aliquando, quanvis de præsenti nullum in ea habeant: nec illos in eisdem Ecclesiis quoquo modo ministrare permittit, ut paternæ incontinentiæ memoria à locis Deo sacris longissimè arceatur.

VI. Si pater resignet suum Beneficium coram Papa in favorem filii sui legitimi, & hanc reciprocam patris & filii qualitatem in sua supplicatione exprimat, illius resignationis acceptatio habetur pro dispensatione, quia Papa de hoc prænonitus, scienque nihilominus contulit: quemadmodum in Jure Civili dominus servum instituendo hæredem manumittere creditur, Instit. quibus ex causis manumit. §. 2. Ita judicatum fuit in

Magno

Magno Regio Consilio in causa Blainorum patris & filii, cui Papa præmonitus de hac respectiva qualitate, ut ex supplicatione scripta constabat, de paterno Beneficio providerat post resignationem in favorem. Pastor lib. 3. tit. 26. n. 1.

VII. Licèt Jus prohibeat filium immediatè in Beneficium paternum succedere, permittit tamen ex adverso, ut filio pater immediatè in idem Beneficium succedat. Rebuffus in praxi, p. 2. tit. de dispensat. super defectu natal. num. 29. Farinacius decis. p. 4. cap. 128. Despeisseus d. tit. 3. n. 84. tum quia nullibi hoc à Jure prohibetur; tum quia non præsumitur abusio aut inordinatus affectus, si turbato naturæ ordine pater liberis succedat, cùm sit contra commune parentum votum, l. *Scripto*, §. *Non sic*, D. unde liberi, l. *Nam etsi*, D. de inoffic. testam. l. *Julianus*, §. *Denique*, D. si quis omis. caus. testam.

VIII. Ætatis defectus reddit invalidam Beneficii collationem. In primis quod attinet ad Episcopatum, Synodus Neocæsareensis, can. 11. & Synodus Agathensis allegata in can. *Episcopus*, dist. 77. præterea cap. *In veteri*, & cap. *Cùm in cunctis*, de election. prohibent ordinari Episcopum ante trigesimum ætatis annum. Quinimmò Justiniani novella 123. cap. 13. & 22. & Authent. *Presbyterum*, C. de Episcop. & Cler. edicit Episcopatum conferri non debere ante trigesimumquintum annum ætatis. Sed in Regno Galliæ sufficit ad Episcopatum inchoatus annus ætatis vigesimus septimus, juxta Concordatum, tit. de Regia ad Prælaturas nominatione, §. *In monasteriis*, & Edictum Blesense Henrici III. art. 2. & ejusdem aliud Edictum mensis Januarii anni 1580. art. 12. Quoad verò Abbates sufficit annus vigesimusquintus, d. cap. *Cùm in cunctis*, de election. Garcia p. 7. cap. 4. num. 41. Quæ omnia de anno inchoato intelligenda sunt. Rebuffus in Concord. loc. cit. §. 1. verb. *Constitutum*. In Dignitatibus, Personatibus, & Parochialibus Beneficiis annus vigesimusquintus inchoatus exigitur, d. cap. *Cùm in cunctis*: idemque statuitur in Prioratibus Claustralibus habentibus curam annexam. Clement. *Ne in agro*, §. ult. de statu monach. Ubi tamen cura per Vicarium exercetur, sufficit ad Prioratum Claustralem annus vigesimus, ex d. Clementina, §. *Cæterùm*. Attamen in Regno Galliæ in quibuscumque Prioratibus electivis, etiamsi curam habeant annexam, annus vigesimus-tertius inceptus sufficit, juxta Concord. tit. de Regia ad Prælaturas nominat. §. *In monasteriis*, Rebuffus ibid. Et in Dignitatibus & Personatibus, quibus non incumbit animarum cura, sufficit annus vigesimus-secundus, ex Concilio Tridentino sess. 24. de reform. cap. 12. quod est pariter de anno incepto interpretandum, quanvis dicat Concilium, *Non minores viginti duobus annis*. Est enim receptum axioma in Jure, annum cœptum haberi in hono[illegible]us pro completo. Et in Parochialibus Ecclesiis Jus antiquum servatur [illegible]c est, ut non conferantur ante vigesimumquintum annum inchoatum, nisi

per Vicarium cura exerceatur, quo casu annus sufficit decimusquartus.

IX. In Beneficiis simplicibus, ut sunt Capellaniæ, sufficit septennium, non quidem inceptum (ut in magis honorificis Beneficiis paulò antè dictum est,) sed requiritur omninò completum, ut in Capellaniis, aliisque vulgò dictis, *Ad simplicem Tonsuram*, ut sunt quidam Prioratus ut vocant Rurales, qui nullatenus sonant in nomen Rectoriæ. Desselva 3. p. de benefic. quæst. 5. Rebuffus de pacif. possess. num. 175. Bengeus tit. de divis. benef. §. 29. num. 6. & 7. At verò in Beneficiis simplicibus, quæ in nomen Rectoriæ sonant, ætas requiritur annorum quatuordecim completorum: non enim censentur impuberes capaces curæ & obligationis, quæ exercitio talium Præbendarum adnectitur, cap. *Indecorum*, de ætat. & qualit. ordin. & cap. *Super inordinata*, de præbend. In Canonicatibus Collegiatarum Ecclesiarum requiritur & sufficit non quidem inchoatum, sed completum decennium. At in Canonicatibus Ecclesiarum Cathedralium & Metropolitanarum, annus est necessarius decimusquartus pariter completus, juxta Regulam Cancellariæ 17. Desselva loco cit. Rebuffus de pacif. possess. num. 178. etiamsi Ecclesia Parochialis per Vicarium exerceri solita Canonicatui sit unita. Rebuffus in praxi, p. 2. tit. de dispensat. ratione æt. num. 2. Garcia de benefic. p. 12. cap. 2. num. 24. Et Bengeus loc. cit. §. 26. num. 49. simulque Louetus litera *E*, cap. 1. multa memorant Gallicana Senatusconsulta, per quæ declaratæ fuere irritæ collationes Præbendarum Cathedralium impuberibus factæ. Hinc tamen excipiuntur collationes Regiæ in Regalia Sede Cathedrali vacante factæ in gratiam impuberum ad Canonicatus etiam Cathedralium Ecclesiarum, dummodò septimum ætatis annum compleverint, ut superiùs docui hujusce libri cap. 4. num. 8. At verò extra Galliæ Regnum Jus commune viget, neque attenditur ad ullum acquirendum simplex Beneficium ætas sive septem, sive decem annorum; sed juxta Tridentinum Decretum sess. 23. cap. 6. de reform. nullus ante decimumquartum ætatis annum citra Pontificis dispensationem potest Beneficium obtinere.

X. Ex defectu Graduum quædam occurrunt ad Beneficia incapacitates. Atque in Galliæ Regno prohibetur esse Parochus oppidi murati quisquis vel Graduatus non est, vel Artium Magister, vel saltem qui triennium studii non compleverit, vel Theologiæ, vel Juris Canonici in aliqua Universitate. Concord. tit. de collationibus, §. *Statuimus*. Idemque statuitur circa omnes Cathedralium Ecclesiarum Dignitates, & circa saltem primarias Collegiatarum Dignitates, Edicto Henrici IV. anni 1606. art. 31. Ad Præbendam Theologalem, non tamen ad Præceptorialem exigitur Gradus Doctoris in Theologia, ex Edicto Aurelianensi Caroli IX. art. 8. & Blesensi Henrici III. art. 33.

XI. Pleraque alias incapacitatum species, sive ob censuras, sive ob irregularitates, & quibus casibus incurrantur, requirito inferiùs lib. 4.

XII. Alteram

XII. Alteram quoque ad Beneficium incapacitatem parit defectus Ordinis requisiti, sive ex præscripto Canonum, sive ex Statuto, sive ex Beneficii particulari fundatione : qua de re vide inferiùs hujusce lib. 2. cap. 19. quo diversi modi vacationis Beneficiorum discutiuntur, num. 8. 9. & 10.

CAPUT X.

De Insinuationibus.

I. PIGET Edicta referre insinuationem omnium ad Beneficia Ecclesiastica quoquo modo pertinentium fieri jubentia, ut scilicet in tabularia Episcopatuum, in quibus illa Beneficia sita sunt, referantur : procurationes nimirum ad resignandum, sive coram Papa, sive apud Ordinarios ; præsentationes quoque Patronorum, concordata partium ; pensionum sive constitutiones, sive extinctiones, Datarum attestationes, signaturas, examina, professiones fidei, collationes Præbendarum, ac literas beneficiales, acta missionis in possessionem, & quascumque Beneficiarias provisiones. His adde literas Tonsuræ, singulorumque Ordinum, literasque Vicariatus, vel Officialitatis, præsertim potestatem Beneficiorum collativam. Item fundationes, sive inter vivos, sive per ultimas voluntates, & alia pleraque cum diversis temporum ad singula horum insinuanda præfixorum designationibus, quæ continentur perplexis illis & quæstuariis Edictis ad legendas Clericorum pecunias procusis ab Henrico II. mense Martio 1553. & à Ludovico XIV. anno 1646. art. 6. Quibus etiam sub nullitatis pœna statuitur, ut procurationes ad resignandum insinuentur antequam ad Papam, ad Legatum, aut Ordinarium referantur.

II. Si verò post mandatum, priusquam admissa fuerit à quocumque Collatore resignatio, ipse resignans revocet, debet hanc revocationem re adhuc integrâ, vel procuratori, vel resignatario, vel collatori significare : alioqui resignatione semel admissâ ob justam revocationis ignorantiam, resignator pristino suo Beneficio excidit, ut statuitur Clement. unica, de renunciationibus.

III. Insinuandum porrò est apud Notarium Regium illius diœcesis in qua situm est Beneficium, ad diligentiam provisi, aut illius procuratoris speciale mandatum habentis, intra tempus illo anni 1553. Edicto præstitutum. Literæ quidem Beneficiales, signaturæ ad Beneficia, vel ad pensiones, quæ in Romana Curia expediuntur, & concordata inter partes conventa, itemque Decreta Apostolica, quibus pensio vel constituitur, vel extinguitur : mandata quoque quæ procuratori fiunt ad resignandum